Een verrassende ontdekkingstocht over landgoed Stameren

Door Hugo Langras

Afgelopen zaterdag 8 augustus liep ik mee met een bijzondere wandeling over landgoed Stameren. Onze gidsen waren Paul Goudswaard, cultuurhistoricus, en Jan Snijders, bioloog. Twee kenners die hun publiek moeiteloos meenamen in de geschiedenis en natuur van dit prachtige gebied. De wandeling was georganiseerd door de Historische Vereniging Doorn.

Eerlijk gezegd dacht ik dat ik het gebied al goed kende. In mijn jeugd kwam ik er regelmatig, al was dat soms van korte duur wanneer een oplettende bewaker mij betrapte op het gooien van kastanjes uit de bomen. Achteraf blijkt dat mijn kennis van Stameren niet veel meer was dan een oppervlakkige indruk van wat dit gebied werkelijk te bieden heeft.

Paul vertelde hoe de Utrechtse Heuvelrug duizenden jaren geleden ontstond onder invloed van de natuurkrachten rond de ijstijd. Jan vulde dat verhaal aan met boeiende uitleg over de vegetatie en het dierenleven. Die afwisseling maakte de wandeling extra interessant. Het is indrukwekkend hoeveel schoonheid zich zo dicht bij huis bevindt: open heidevelden, eeuwenoude bomen en bijzondere struiken met eigenschappen waar de meeste mensen nog nooit van hebben gehoord.

Ook de geschiedenis van de landgoederen en hun bewoners kwam uitgebreid aan bod. Zo leerden we meer over de heren van kasteel Moersbergen en de wijze waarop zij het gebied beheerden. Onderweg passeerden we plekken die de verbeelding prikkelen. Een kring van rododendrons midden in een open landschap roept al snel gedachten op aan oude verhalen over witte wieven, heksenkringen en andere volksvertellingen. Zulke plekken nodigen uit om na te denken over hun oorsprong en de mensen die hier ooit leefden.

Een van de meest verrassende momenten was een bezoek aan het zogenoemde ‘Apenbosje’. Daar stond ooit een landhuis waarvan tegenwoordig vrijwel niets meer zichtbaar is. Even dacht ik dat de warmte van de dag mijn fantasie op hol liet slaan, maar Paul haalde een afbeelding tevoorschijn waarop het verdwenen huis duidelijk te zien was. Plotseling kreeg een vergeten stukje geschiedenis weer vorm.

En dan, wanneer je denkt dat je met de wandelgroep alleen op de wereld bent, verschijnt tussen het groen het indrukwekkende huis Stameren. Een prachtige afsluiting van een tocht vol verhalen, natuur en historische verrassingen.

Paul en Jan hadden zoveel te vertellen dat het hen niet lukte om alles binnen de geplande tijd af te ronden. Maar daar hoorde ik niemand over klagen. Zelfs de kroketten tijdens de gezamenlijke lunch leden er niet onder.

Paul en Jan, chapeau!